

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет психології і соціології
Кафедра соціальної педагогіки**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Харків, 2016

ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Сьогодні поширення агресивності та жорстокості є однією з найактуальніших проблем сучасного шкільного середовища, за даними дослідження Інституту соціальної і політичної психології Національної академії педагогічних наук 34% підлітків ставали жертвами морального і фізичного насильства з боку своїх товаришів, 43% самі хоч би раз знущалися з ровесників, а 13% були організаторами ексекцій, тому проблема пошуку ефективних шляхів та засобів соціально-педагогічної профілактики жорстокої поведінки учнів основної школи є актуальною.

Значний внесок у дослідження проблеми внесли такі вчені, як: А. Дроздов, Д. Олвеус, А. Пікассо, Є. Роланд та ін. Узагальнення наукових ідей дослідників, дозволив розробити теоретичні основи для розробки технології соціально-педагогічної профілактики жорстокої поведінки учнів основної школи, яка реалізується в 3 етапи: 1) підготовчий етап (діагностика, формування творчої групи для реалізації технології, налагодження партнерської мережі) 2) реалізаційний етап (реалізація програми технології) 3) підсумковий етап (узагальнення результатів попередніх етапів і аналіз проведеної роботи).

У рамках технології передбачено створення на базі школи клубу «STOP-Angry», його діяльність спрямована на попередження негативних проявів поведінки учнів по відношенню до однолітків, шляхом створення умов для попередження конфліктних ситуацій в учнівському середовищі, здійснення комплексної соціально-педагогічної діяльності з профілактики агресивної і жорстокої поведінки учнів основної школи в умовах клубу, розвиток в учнівських колективах соціально важливих почуттів: взаємоповаги, взаємопідтримки і взаємодопомоги.

Особливостями соціально-педагогічної профілактики жорстокої поведінки учнів основної школи в умовах клубу «STOP-Angry» є анімаційні форми, методи та засоби вирішення проблеми, а саме: форум-театр, служба шкільної медіації, телевізійна шкільна студія, арт-терапевтичні майстерні, колективні творчі вправи, та інше.

Подальших досліджень потребує вивчення впливу різних факторів соціалізації на формування жорстокої поведінки учнів основної школи та підбір форм та методів роботи з батьками дітей, що забезпечуватимуть підвищення їхньої педагогічної культури та сприятимуть профілактиці зазначених явищ.

Любіна-Безкоровайна А.О.

МЕТОДИ КОРЕКЦІЇ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ПЕТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ

Економічна, політична та соціальна кризи українського суспільства в

останні роки підвищили інтерес до проблеми відхиленої поведінки. Це обумовило необхідність більш ретельно дослідити причини, форми, динаміку девіантної поведінки, пошук більш ефективних засобів її корекції.

Корекція девіантної поведінки підлітків стала об'єктом дослідження ряду напрямків: педагогічні основи корекції злочинців розкриті у працях В. Синьова, Г. Радова, В. Кривуша, О. Беца; перевиховання неповнолітніх засуджених в умовах виховних колоній вивчалися І. Башкатовим, П. Вівчарем, В. Кривушею, В. Кудрявцевим, М. Фіцулою; профілактику правопорушень неповнолітніх вивчали Ю. Александров, І. Дегтярьов, В. Оржеховська, В. Тарарухін тощо.

Ми визначаємо девіантну поведінку як сукупність засвоєних особистістю таких моделей поведінки, що не відповідають соціально-прийнятним нормам та спричиняють девіантний спосіб життя. Девіантна особистість не засвоює позитивного соціального досвіду, не може адаптуватися до моральних цінностей та норм поведінки, які відповідають вимогам суспільства. Серед причин, що призводять до девіантної поведінки підлітків, можемо назвати низький рівень моральних уявлень і соціально-прийнятних навичок поведінки, неадекватні виховні впливи. Корекція девіантних форм поведінки у підлітків в спеціалізованих закладах пенітенціарної системи повинна будуватися з урахуванням особистісно-орієнтованого підходу. Оскільки в такому контексті традиційні групові методи педагогіки набудуть іншого значення. Так мета буде актуалізована не зовнішніми обставинами, а особливостями особистісного розвитку; діяльність виступатиме аналогом соціальних процесів; управління необхідно реалізовувати через соціально-педагогічну підтримку; форми – через проектування індивідуально-орієнтованих ситуацій; методи і прийоми – через активність і діалогічне спілкування.

Медведєва В.С.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ПІДЛІТКАМИ, ЗАЛЕЖНИМИ ВІД КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР

Актуальність проблеми полягає у тому, що в наш дуже велика кількість підлітків проводить своє дозвілля, сидячи за комп'ютером, граючи в різні online-ігри, а це може призвести до кіберадикції.

Соціально-педагогічну корекцію кіберадикції необхідно проводити як індивідуально, так і в групах. Якщо це індивідуальна форма роботи, допомогу надаватиме психолог, у ході занять він звільняє пацієнта від «ігрового гіпнозу», формує у нього байдужість до азартної гри. Соціальний педагог, при роботі з адиктом, може використовувати не тільки індивідуальну форму роботи (бесіда, консультація та ін.), а й групову, у вигляді соціально-педагогічного тренінгу, який може тривати як комплекс занять. Під час занять дитина зможе знайти нових друзів, розвинути вольові та комунікативні якості, поспілкуватися в довірливій атмосфері, а навіть відкрити в собі прихований талант.

Дуже важливо проводити роботу не тільки з підлітком, але і з членами його сім'ї. Потрібно пояснити батькам, що не можна використовувати метод